

# FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Epărhiei gr. or. rom. a Caransebeșului  
APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor:	Manuscrisurile să adresează la redacțiunea „FOAIA DIECEZANĂ” iar banii de prenumerațiune și inserțiuni la Administrațiunea Tipografică și Librăriei diecezane în Caransebeș. — Telefon Nr. 30.
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor., de aci în sus 10 coroane.	
„ „ „ pe 1/2 de an 5 cor.		
„ România și străinătate pe an 14 frc.		
„ „ „ „ pe 1/2 an 7 „		

## Contribuțiuni la istoria școalelor bănățene

### III.

Din cele desfășurate să evidențiază destul de lămurit că „poporul iliric” trăia fără să aibă altă școală decât cea de cetire și cântare a preoților și că învățământul să făcea în chipul cel mai primitiv.

Dar iată! suflarea cea nouă, ce să resimte în țările apusului, străbate și în straturile poporului frânt și umilit. Ceata de oameni fără duh prinde viață nouă, sufletul mort învie. Pe lângă voia înaltei împărătese să validează din ce în ce mai mult sfaturile cuminți ale fiului Iosif, care este unul dintre cel mai înțelepți, buni și mai mari suflete din șirul domnitorilor, cari au suit vreodată treptele tronului habsburgic. Ferit de orice fel de șovinism, uman în cel mai sfânt înțeles al cuvântului, el dovedește prin faptele sale cea mai multă trageră de inimă pentru toți supușii Habsburgilor. Auzind de silințele înțelepte și mântuitoare de suflete ale preotului *Felbiger* din *Sagan*, cere, ca luminătorul acela mare să se scoată din cercul și viața îngustă dela sate și să se aducă la Viena, unde va avea un cerc mai larg de activitate. Cere mai departe ca toate limbile să se împărtășască de binefacerile învățaturii, să nu se mai lase în grija lor proprie, ei să se îndemne, să se constrângă, a se apropia de lumină, ca să nu mai samene cu umbrele acelea de care ne vorbește Platon. Instituțiunile de lumină ale popoarelor sânt doară zidurile de meterez ale tronului. Tot Iosif sfătuește cercurile dirigătoare, ca să reguleze plata dascălilor, cari în schimb au să-și câștige pregătiri mai bune și mai serioase; să nu mai fie sentinelele acestea ale culturii nevoite a intra în șirul slugilor de rând. Aici are în vedere mai ales neamurile din sudul Ungariei,

unde învățătorul e silit să săvârșască, ca și o slugă, serviciu de rând fețelor bisericești.

În unele părți, Românii încep să înțeleagă binefacerile ce să rovarsă prin școală asupra oamenilor, mai ales prin școalele bine organizate ale catolicilor și prind a-și trimite copiii la altarele acestea. Dorința de carte, de lumină să ivește și la poporul acesta și devine de aici înainte tot mai puternică; iar Maria Terezia prevenind acestei dorințe îmbucurătoare orându-ieste, ca copiii neuniților să se primească prețutindenea, fără nici o piedică, în școalele catolice. Cu privire la religiune poruncește, ca neuniții să se instruoze deosebit de catolici, în limba lor maternă și în principiile de credință a bisericii lor. La îndemnul bunului Iosif să aduce ceva mai târziu hotărârea, ca fiecare parohie neunită să se provoace a se îngriji de susținerea unei școli și unui învățător propriu. Hotărârea aceasta să poate privi ca un fel de protestare față cu șovinismul confesional al magnatului *Majlath*, care sfătuisese cercurile stăpânitoare, a nu se îngriji de cultura poporului iliric; școalele acestora, zicea el, să pot numai tolera, deoarece ele sânt primejdioase unității statului și stăpânirii religiei catolice. Ilirii se deosebesc doar de celelalte neamuri ale statului atât prin limbă cât și prin credință; prin școli îngrijite s'ar mări numai deosebirea aceasta. Dacă ei se vor lăsa în întuneric, se vor catoliciza mai ușor și mai îndegrabă.\*

Tot la îndemnul lui Iosif să înjgheabă în Viena o nouă corporațiune menită să se îngrijască de organizația școalelor neunite, de o ti-

\* „Jedoch denen Schullen die allerhöchste Protection durch ausdrückliche Merkmale weiter, als überhaupt der Inhalt der Privilegien gehet, zu erteilen, ist sehr bedenklich: Massen dadurch, wie bereits gesagt worden, der Hang der Nation zu seiner Sprache und Religion bekräftigt, und die Entfernung der Gemüther sowohl von den übrigen Theilen des Staats, als von romischer Kirche noch mehr verbreitet würde“. Pinaczy o. c.

pografie și de manualele delipsă. Nu să știe cu pozitivitate, de face parte din corporația aceasta și românul *Danilă Lazarini*, care pe vremea aceasta scoate de sub teacurile tipografiei un manual pentru școlile elementare în limba românească. Curtea eșecionează manualul acesta ca fiind scris împotriva poruncei împărătești, cu litere cirilice. Dar nici porunca aceasta: de a nu mai tipări nici un manual cu literele cirilice, n'avu viață lungă, deoarece deja prin anii 1785 însaș tipografia regnicolară Viena scoate manuale cu litere cirilice, precum e de pildă: „Manuducero cătră Aritmetiea“ a lui *Sincai*.

În anul 1776 apare Patentul împărătesc chemat să înmulțască numărul școlilor ridicate în vremea din urmă. Școli românești existau deja în următoarele comune: Becicherecul mare, Brebul, Chinéz, Caprioara, Fizeș, Ghilad, Jebel, Lugos, Mehadia, Moldova, Murani, Oravița, Petroșman, Petrovaselo, Sasca, Sculia, Zgribești, Zorlențul mare.

Patentul împărătesc pretinde în mod hotărât, ca fiecare parohie neunită să-și aibă școala sa proprie; să se repare zidurile existente, dar necorăspunzătoare, în termen de 3 luni de zile. În comune în care nu sânt școli să se zidească în mijlocul comunei. Satele sărace, unde locuiesc Românii, oamenii aceia cari, în legea apostolului român Lazar, muncesc și asudă „din răvârsatul zorilor dimineții până târziu în noapte, până la șoaptele lunii purtând greutatea zădăhului zilei, ca să scoată pâine din pământ și vin“ pentru domniile mari, Românii aceștia săraci să primească lemnele delipsă pentru clădire din pădurile erariale, dacă se vor deobliga să vor ridica școala în termen de un an. Sala de învățământ să se provadă cu uneltele și recuzitele necesare. Învățătorii pot fi numai astfel de indivizi, cari au prestat un examen în fața directorului regnicolar. Fiecare dascăl va primi cuartir în natură, 2 lanțuri de pământ și după 60 de familii 30 fl. după 100 de familii 40 fl., iar de aici în sus 60 fl. La caz că nu să afla destui dascăli neuniți în patrie, să pot angaja excepțional și dascăli *munteni* ori *moldoveni*, și dacă nici de aceștia nu se afla, să vor alege dascăli catolici, dar la nici un caz protestanți.

Învățământul să se facă în *limba națională*. Elevii să învețe bine religia, scrisul, cetitul, computul și ceva economie. Acel învățător însă, care pe lângă obiectele amintite va instrua copiii și în limba germană, e vrednic de laudă și răsplătă cuvenită.

Patentul împărătesc mai dispune, ca fiecare preot însoțit de primar să viziteze școala în fiecare lună, protopopul în fiecare pătrar de an, iar episcopul ori esmisul acestuia cel puțin odată

în an. Cu prilejul acesta episcopul ori trimisul său va cinsti pe elevii harnici și cu moravuri bune, spre care scop primește 1500 fl. din vistieria statului.

Prin patentul prealuminatului și preabunului Iosif, căci patentul nu e al altuia, se clădesc temeiurile școlii românești independente, cu caracter pronunțat țărănesc, care însă să desăvârșește abia în jumătatea a doua a secolului următor prin acțiunile fericite ale celui mai mare păzitor al sufletului românesc, prin munca uriașă a lui Șaguna.

n. p.



Nr. 6740 B ex 1909.

## Regulamentul pentru procedura disciplinară votat de congresul național bisericesc în sesiunea din anul curent să publică în următoarele:

Cap. III.

### Investigarea.

§ 18. Investigarea să introducă în contra inculpatului pe temeiul arătărilor private ori oficiale, sau din oficiu pe baza observărilor proprii.

§ 19. Fiecare persoană asupra căreia să estinde acest regulament, este îndreptățită în interesul său propriu sau în interesul public, a cere cercetare disciplinară în contra sa.

§ 20. Arătări despre fapte sau întrelăsări, cari nu constituiesc transgresiune ori delict disciplinar, să resping fără nici o cercetare.

Arătări anonime sau sub nume falze, nu să iau în considerare.

§. Organul îndreptățit a ordina cercetarea înainte de toate ascultă pe inculpatul și aflând substrat deajuns, ordonează investigațiunea, indică punctele de investigat și trimite comisar investigator, indegetând totodată, pe cât numai se poate, modalitățile de cercetare. În cazuri grave și urgente se poate ordina investigațiunea și fără ascultarea prealabilă a inculpatului.

Dispozițiunea prin care se ordonează investigațiunea, nu este apelabilă.

§ 22. Pe baza sentinței criminale definitive a judecătorei competente se poate pertracta și decide cauza, fără de a urma procedură de investigare.

§ 23. Deodată cu ordonarea investigațiunii prealabile sau și în decursul acesteia, în cazuri grave, și deosebi când se arată periclu provenit direct din delictul inculpatului, pentru biserică școala, sau averea acestora, se poate suspenda inculpatul dela oficiu și beneficiu în parte sau întreg; iar față de învățătorii urmează suspendarea dacă sânt urmăriți pentru delictele definiute în articolul de lege XXVII. 1907 §. 22 punctele a—c, ori pentru delicturile prevăzute în §. 3 (g și h) din acest regulament.

În contra deciziunii de suspendare inculpatul poate recurge, însă recursul nu împedecă executarea. Suspendarea preventivă nu poate dura mai mult de 3 luni.

§ 24. Suspendarea preventivă urmează de sine și se va decreta în puterea legii: când pe baza inve-

stigațiunii criminale din partea autorităților statului pentru crime ordinare s'a ordonat deținerea inculpatului.

§. 26. Suspendarea preventivă se sistează :

a) dacă în cursul cercetării se dovedește, că motivul pentru care este suspendat a fost fără temei ;  
b) prin sentință de achitare sau dacă este judecat cu pedepsele prevăzute în §. 5 a—c din acest regulament.

§. 26. Investigațiunea și respective instruirea procesului o îndeplinește comisarul de instrucțiune, spre care scop face cercetările necesare, ascultă pe acuzat, pe arătători, pe daunați și pe toți martorii provocați, având a erua toate dovezile relative la delictul arătat.

Arătătorul, după împrejurări, poate fi ascultat și ca martor.

Inculpatul este în drept în decursul investigațiunii a înainta comisarului de instrucție și judecătorei discipline ori ce cerere întru apărarea sa. Atât arătătorul cât și acuzatul au drept a-și numi câte unul sau doi bărbați de încredere pentru controlarea cercetării.

§. 27. Inculpatul are drept a fi de față în persoană ori a fi reprezentant prin plenipotențiat la ascultarea martorilor și la efectuarea cercetării. Neînfașurarea inculpatului ori a arătătorilor sau lipsa bărbaților de încredere nu împiedecă efectuarea investigațiunii.

§. 28. Martorii de altă confesiune, pot fi citați să-și facă mărturisirea înaintea comisarului de investigație ; când însă nu s'ar prezenta, forul respectiv va recerca judecătoria civilă competentă pentru a-i asculta. Tot asemenea pot fi ascultați și acei credincioși ai bisericii, cari din orice cauză nu s'ar putea prezenta înaintea comisarului de investigație.

§. 29. Martorii au să fie ascultați pe rând unul câte unul.

Înainte de ascultare fiecare martor se face atent să spună adevărul și să nu retacă nimic, căci fasiunea va avea să o întărească cu jurământ.

După aceasta se pun următoarele întrebări generale :

- a) Care-i este numele ?
- b) De câți ani e ?
- c) De ce religie este ?
- d) Ce stare socială și ce ocupațiune are ?
- e) Este înrudit sau înscris cu acuzatul, ori cu acuzatorul, și în care grad ?
- f) Nu este în dușmănie sau în proces cu unul dintre aceștia ?
- g) Nu i-s'au promis sau dat ceva pentruca să nu spună adevărul, și dacă da, prin cine ?
- h) Nu l-a învățat cineva cum să mărturisească ?
- i) Fost-a pedepsit, și dacă da, unde și prin cine ?

§. 30. După interogatoriul general vin a se pune întrebările speciale în meritul obiectului de cercetare, atâtea câte se recer pentru constatarea adevărului. După ce s'a luat răspuns la toate întrebările puse de comisar se dă voie inculpatului a pune martorilor întrebări în meritul obiectului de cercetare. Întrebări, cari nu se țin de obiect nu se admit.

§. 31. Nu pot fi admiși ca martori :

- a) cei ce n'au împlinit anul al 14-lea al etății când s'a săvârșit faptil incriminat ;
- b) cei cari pentru defect trupesc ori spiritual n'au fost capabili a-și câștiga nemijlocit cunoștințe necesare în meritul cauzei ;
- c) cei cari au fost pedepsiți în cale criminală pentru jurământ fals sau pentru falsificare de documente.

§. 32. Nu pot fi obligați a fi martori și a depune mărturisirea : căsătorii unul contra altuia, pruncii, părinții, frații, surorile, ne, oții și strănepoții inculpatului, pruncii fraților și a surorilor inculpatului, nunchul și mătușa, varul și verișoara, pruncii adoptivi, tutorul și curatorul inculpatului, precum nici ceice stau sub tutela sau curatela lui.

Persoanele acestea înainte de ascultare sânt a se face atente asupra dreptului de a refuza mărturisirea.

Aceasta se înseamnă la protocolul de investigație.

§. 33. Fasiunile tuturor celor ascultați se introduc la protocol.

Inculpatul își poate însuși scrie sau dicta fasiunea, precum și observările sale relativ la fasiunea martorilor.

§. 34. Fasiunea introdusă în protocol se citește eventual se explică înaintea respectivului, sau, la cererea lui, i-se dă spre citire, și aceasta se înseamnă la protocol.

Cel ascultat are să subscrie protocolul de investigație, iar denegarea subscrierii împreună cu eventualele motive se înseamnă în protocol.

§. 35. Când difer fasiunile martorilor între sine, sau cu fasiunea inculpatului, asupra împrejurărilor esențiale, sau sânt în contradicere, martorii se pot confronta unul cu altul, sau cu inculpatul, de regulă deodată numai între două persoane. Confrontarea se face și la cererea inculpatului.

§. 36. După ascultare și după introducerea fasiunilor la protocol, martorul ascultat făcându-se de nou atent la sfîntența jurământului, încât fasiunea dânsului conține momente esențiale, depune jurământul înaintea comisarului de investigație.

Jurământul este următorul :

În numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh. Eu N. N. jur pe atotputernicul Dumnezeu, că la toate întrebările am spus numai adevărul curat, după cea mai bună a mea știință și cunoștință și nu am retăcut nimica.

Așa, să-mi ajute Dumnezeu. Amin.

Depunerea jurământului se constată la protocol.

Dacă vre-unul dintre martori ar denega jurământul, această împrejurare încă se înseamnă la protocol, împreună cu eventualele motive ale respectivului.

§. 37. Tot comisarul de investigație efectuește, când se recere și oculata și la caz delipsă la opinia unui sau mai multor experți.

§. 38. Protocolul făcut despre decurgerea și îndeplinirea investigațiunii, pe lângă cei ascultați, are să-l subscrie și comisarul de investigație și bărbații de încredere.

§. 39. Terminând investigația comisarul are a înainta cu raport protocolul de investigație împreună cu toate actele forului judecătorec, respective organului, dela care a primit mandatul.

#### Cap. IV.

#### Pregătirea procesului.

§. 40. Prezidentul forului disciplinar, cel mai mult în 8 zile, transpune actele de investigație fiscalului pentru ingerință și propunere.

Când în decursul investigații în contra inculpatului s'au făcut arătări, ori s'au ivit indicii nouă pentru alte delicta, fiind a se rezolva toate prin o sentință, se așteaptă încheierea investigațiunii pentru toate delicta indicate și apoi actele împreună se transpun fiscalului pentru propunere cumulativă.

§. 41. Fiscalul în termen de 14 zile are să-și facă propunerea motivată.

Propunerea fiscalului poate fi:

- a) pentru sistarea procedurii;
- b) pentru întregirea investigațiunii;
- c) pentru punerea inculpatului sub acuză;
- d) pentru pedepsirea în cale de ordine.

§. 42. Dacă fiscalul propune punerea sub acuză a inculpatului, are a-și formula deodată și acuza în care precizează delictul susținut, reasumează dovezile și toate momentele, pe care și bazează acuza și propune aplicarea pedepsei.

§. 43. Acuza se comunică din prezidiu în copie acuzatului pe lângă convocarea de a răspunde la cuprinsul aceleia în termen de 14 zile dela primirea actului (Acest termen la cererea motivată și justificată se poate prelungi încă cu 14 zile. Altă amânare nu se admite).

§. 44. Acuzatul își poate face răspunsul în persoană sau prin plenipotențiat, credincios al bisericii ortodoxe române din patrie și admis de forul competent. În răspuns poate cere întregirea cercetării, poate reflecta la toate dovezile și momentele reproduce în acuză, la delictul susținut față de dânsul și la aplicarea pedepsei-propuse.

§. 45. După trecerea termenului fixat pentru înaintarea răspunsului, intrând foaia de înmânare, forul judecătoresc în ședință examinează actul și decide:

- a) ori sistarea procedurii pe motivele, că nu s-a verificat delict disciplinar, sau că este prescris sau din lipsa de dovezi;
- b) ori întregirea și continuarea cercetării (investigării);
- c) ori — aflând cauza lămurită — punerea sub acuză a inculpatului, decretând totodată pertractarea cauzei în ședința următoare, ce este a se defige pe un termen anumit.

În contra deciziei de întregire, de acuză și de pertractare, nu este admis remediu de apelată.

Iar în contra deciziei de sistare, fiscalul poate recurge în termen de 14 zile.

§. 46. Forul judecătoresc în deliberarea cauzei nu este restrâns nici la propunerea fiscală, nici la cererea acuzatului.

§. 47. Forul judecătoresc, intrunit în ședință și constituit conform dispozițiilor Statutului organic la cauza în pertractare și deliberare.

La deliberarea cauzei, părțile adecă: fiscalul conzistorial și inculpatul ori plenipotențiatul dânsului nu pot fi de față.

## Cap. V

### Probațiunea.

§. 48. Ca dovezi sânt admise:

- a) recunoașterea faptului împlinit;
- b) fasiunea martorilor întărită cu jurământ și opiniunea experților;
- c) documente publice;
- d) documentele private, încât nu sânt trase la îndoială, sau dacă sânt constatate de adevărate.

(Urmează)



### Datorințele părintelui în familie

Viața noastră întreagă nu este decât un complex de datorințe. Avem datorințe către noi înșine, către cei aparținători nouă, către prieteni, cunoscuți, patrie și — să nu uităm — către superiorii noștri. Orișicât de amară ni sânt uneori datorințele, totuși ele sânt

peatra din capul unghiului a fericirii noastre. În viață adesea când nici nu ne cugetăm la fericire sau nefericire, fericirea intră dela sine, în butul tuturor grijelor și năcazului, simplaminte dela împlinirea conștiințioasă și cu abnegațiune a datorințelor.

Nu voesc a înșira datorințele generale ale părintelui, în urma cărora grijește de susținerea familiei și care îi reclamă mai tot timpul, ci pe cele speciale în familie. Părintele bun pelângă datorințele acelea generale va recunoaște încă o mulțime de alte datorințe care-l încatușază cu legături tari de familia sa. Așa să întâmplă că el e prezent casnicilor săi chiar și când nu este între ei. De câteori nu să pomene el în decursul zilei? Tata îmi va face asta dacă are vreme... tata îți va ajuta și ție dacă tu îl vei ruga... tata se va supăra dacă tu nu ești ascultător... asta o povestesc și tatii că să se bucure... și așa numele lui e totdeauna pe buzele lor.

Când acest tată bun, obosit de munca zilei, depune lucrul și-și șterge încrețiturile griji de pe frunte, el nu mai este lucrător sau servitor supus, ci e stăpân și învățător. Cu bucurie îl ocale și salută lumea mică. Cei mai mărișori se prind de el, cel mai mic voiește a fi luat în brațe și drăguțat. Unul îl desculță, altul aduce vestmintele de casă... și tatăl se bucură de această atențiune -- e fericit... a uitat toate... să încep povestirile.

Tatăl se interesează de toate câte au făcut cei mici peste zi. El nu poate fi între ei, dar el trebuie să știe de ei. Nu este ertat a-i rămânea necunoscută nici o pătră a inimii pruncilor săi. El învață a le cunoaște doririle, puterea și slăbiciunile lor. El sfătuiește, admoniază și incurajază. Căci tata e aspru, el nu lasă nici o nedreptate nepedepsită, dar e și bun și cuminte și știe deosebi nevinovăția pruncilor de îndărătnicia lor.

Dar tatăl nu numai intrăbă, ci și istorisește singur ce i-a adus ziua. El le vorbește despre munca sa și prin aceasta deșteaptă în copii pofta și priceperea pentru chemarea serioasă de mai târziu, care le aduce tuturor pânea. În copii să și deșteaptă dorirea: eu voi fi odată ce este tata; iar fetele zic: când voi fi, mare mă mărit după tata. Dar nu numai de prunci ci și față de soție este plin de îngrijire binevoitoare. Nefăcutele pruncilor mai mari față de mamă îi pică greu, le condamnă și se poartă astfel ca în viitor să fie și ei cu considerare ca și el. Pruncii învață dela tatăl lor a da în căsnicie ajutorul mic, pe care-l văd dela el: a tăia lemne, a bate un cune sau alte lucruri mărunte și sânt falosi că încep și ei a simți puterea de bărbat în mâinile lor gata fiind totdeauna a da ajutor celor slabi.

Durere, sânt mulți părinți, cari nu au idee de spiritual familiar și nu voesc a recunoaște însămintatea cea mare a ținutei lor asupra educațiunii odraslelor fragede. Sânt căsnicii, ai căror conducători nu posed calitățile adevăraților părinți: dragostea și răbdarea cu abnegațiunea de sine, ci sânt copleșiți de felurite plăceri și patimi izvorâte din iubirea de sine.

În urma acestora partea cea mai mare a femeilor se dau comodității și luxului; iar bărbații în cele mai multe cazuri se fac despoți. Ei nu cunosc decât seriozitatea și porunca. Voiei lor toți trebuie să se supună fără nici o contradicție. Prezența unui astfel de părinte nu dă sfințenie și mângâiere cerului familial, ci inspiră frica de tiran cu toate ale sale efecte. Acești părinți de regulă nu-și caută distragerea plăcută, recreațiunea dulce în sanctuarul familiei conlucrând la educația spre nobilitare a pruncilor și fericirea lor ci apucă pe căi lăaturalnice. Ei în cazul cel mai bun cugetă a-și fi împlinit pe deplin datorințele față de prunci, grijind de întreținerea familiei fără a băga în seamă că pâinea dată fără dragoste are gust amar și nu prosperează.

În astfel de familii cearta e la ordinea zilei. Vorbele urâte venite la obicei amărăsc și otrăvesc timpul cel mai fericit din viața omului, adică al prunciei. În prunci să nădușește toată vioiciunea înăscută firei lor. Ei trebuie să se tragă în degete spre a nu atrage asupra lor atențiunea părinților în veci supărați. Iar răul culminează în aceea, că aceste maniere să plantează și în prunci, căci — dupăcum este știut — pruncii tocmai în timpul creșterii țin pe părinții lor de cele mai înalte ideale.

Câte suflete au devenit jertfe astorfel de relațiuni familiare încordate? Câtă durere și nefericire nu să suge deodată cu laptele dela mamă? Astfel de părinți, pe când dau naștere pruncilor, pe atunci le și nimicesc norocul; pe când îi cresc, pe atunci îi și nefericesc, căci după cuvintele s. Scripturi, păcatul părinților să războie până în a șaptea viață.

Creșterea cu adevărat bună în familie este prima calitate a civilizațiunii, despre care nicicând nu să va fi vorbit îndeajuns la noi și după care vom avea încă mult timp de oftat.

Îndeosebi grea este alegerea carierei pruncilor. Aici trebuie să se valideze experiența bărbatului și vederile sale câștigate în lupta pentru existență. Părintele va examina aplicarea pruncului în adâncime și putere nici desconsiderând slăbiciunile nici prețuind ușuratic aptitudinile; apoi luând în considerare individualitatea, nu va ținea cu încăpăținare la anumite caprițe, pe care ar voi a le ajunge cu o creștere forțată, căci aceasta nu va produce roadele așteptate, ci să va războie amar. Dacă părintele va fi destul de înțelept a lua aceste în combinație, va afla și carierele, care corăspund aplicării pruncului și nu s-ar auzi dela atâția, că și-au greșit chemarea. Îmi vine a crede că partea cea mai mare a acelor indivizi: cari disqualifică branja lor ca oficanți, meseriași etc. nepunctuali defraudanți... sânt jertfe ale carierei greșite și la care și părinții își au partea lor. Este fapt constat, că orice ocupațiune purtată în familie de succesori — copii, nepoți, strănepoți — dă în branja respectivă cei mai buni și perfecți reprezentanți: ca preot din familie de preot, meseriaș din acelaș meseriaș; dar tot așa nu să poate ascunde acel adevăr, cumcă

și preoții au copii, cari numai de preoți nu se potriveșc și tot așa și meseriașii. Deși starea materială are rolul de frunte în alegerea carierelor, totuș în general este trist, când un copil este silit a învăța o meserie, la care el nu are nici o aplicare. El poate deveni și un lucrător bun, dar la tot cazul fără voie și va fi în veci neîndestulat. Tot așa este trist pentru acei copii din familii cu stare, cari trebuie să apuce calea studiului, la care nu au nici o dispoziție sufletească. Ce fel de martiriu este pentru aceștia timpul de școală, o știm cu toții și cei chemați au spus-o din destul. Cu astfel de indivizi nici societatea, nici branja respectivă nu sporește. Atât aici cât și acolo sânt căi mijlocii, pe care le-ar putea afla părinții, dacă și-ar da silința a cugeta în felul copilului.

Celor din orașele mari alegerea carierei nu face mari greutăți. Aici sânt o mulțime de căi și copiii în cele mai multe cazuri sânt prevăzători a găsi pe cea adevărată. Mai greu este în orașele mici și la sate, unde orizontul prospectelor e mai restrâns. Câte talente nu să îngroapă aci, nu atât din lipsa de mijloace, cât mai mult din îngustimea vederii părinților. E datorința părintelui a avea ochii deschiși, asemenea unui comandant, care trebuie să-și conducă trupa prin tabăra dușmanilor. Trupa sânt cei ai lui, dușmanii sânt lipsele vieții, din care un luptător dibaci știe a scăpa. Sânt căi nenumărate care duc la portul sigur. A le cunoaște pe acestea este treaba bărbatului conștiu de datorințele unui adevărat apărător acelor ai săi. Astăzi și în satele mai îndepărtate ajung jurnale aducând vești din lume. Omul trebuie numai să asculte și să vadă și va afla o chemare potrivită pentru fiul dotat cu daruri speciale fără a fi silit a apuce calea spinoasă a artistului. Chiar și pentru micul iubitor de carte să găsească astfel de ocupațiuni, în care spiritul său află nutreământ.

Așadară, voi bărbaților fiți conștiu de datorințele voastre în familie, care culminează într-aceea, ca să apărați și conduceți sigur turma slabă, ca să o ridicăți în sus și să nu o lăsați să alunece în jos. Această împlinire credincioasă a datorințelor va fi un exemplu viu copiilor în viața lor de apoi. Din o casă bine condusă e obicei a oși oameni buni. Nici o școală și nici un învățător nu poate înlocui creșterea din casa părintească.

*N. Jurca.*



## Mulțămită publică

(Continuare)

Nr. curent 75. Nr. colectei 211. Iosif Cristescu, primar și fiul Mehadica 1 c. 20 f. Nicolae Șandru, econ. 20 f. Vichentie Șandru, econ. 20 f. Nistor Șandru, econ. 20 f. Dimitrie Draghiciu, 20 f. Grigorie Milu, oficianț 2 c. Giurgi Ignea, econ. 20 f. Teodor Urechiatu, econ. 40 f. Simeon Vadrariu, econ. 20 f. Ilie Urechiatu, econ. 20 f. Pavel Popoviciu, epitrop 20 f. Ianăș Balaciu, ferar 40 f. Iosif Meghelasiu, econ. 20 f. Iancu Vădrariu, econ. 40 f. Andrei Urechiatu, I codrean 1 c. Alexie Ghimboasa, econ. 20 f. Nicolae Șandru, crăstnic 20 f. Ion Jurca, econ. 20 f. Biserica gr. ort. rom. din Mehadica 10 c.

Anton Marsavela, econ. 1 c. Lup Urechiatu, episcop 20 f. George Popoviciu, croitor 20 f. George Ghimboasa, econ. 20 f. Grigorie Milu, oficiant 1 c. George Marşavila, preot 2 c. Ioan Gaiţa, econ. 20 f. Nestor Baderca, econ. 20 f. Mitru Bojinescu, econ. 40 f. Gregore Urechiatu, econ. 30 f. Anastasia Şandru, econ. 40 f. Maria Pepa, econ. 30 f. Andrei Draghiciu, econ. 20 f. Maria Draghiciu, econ. 20 f. Nr. curent 76. Demetriu Bulgea, inv. Gataia 50 c. Nr. curent 77. Nr. colectei 104. Vichentie Goiţiu, preot Gherteniş 1 c. Alexandru Jurcovicu, episcop 20 f. Iosim Gaşpar, jude com. 60 f. Maria Gaşpar, econ. 40 f. Nr. curent 77. Nr. colectei 104. Dimitrie Rebigea, econ. Gherteniş 40 f. Iosim Brumariu, econ. 20 f. Maria Albu, econ. 40 f. Maria Laiu, econ. 40 f. Maria Grozdan, econ. 40 f. Paraschiva Speia, econ. 20 f. Paraschiva Speia 20 f. Solomia Speia, econ. 10 f. Vasilie Veres, econ. 40 f. Seveţa Brumariu, econ. 20 f. George Laiu, econ. 20 f. Ana Goiţi, preoteasă 40 f. Iozefina Goiţi 40 f. Ioan Bogşan, episcop 40 f. Biserica gr. ort. rom. 2 c. Nr. curent 78. Nr. colectei 295. Biserica gr. ort. rom. din Reşiţa rom 50 c. Matei Bălan, preot 20 c. Ioan Gerlistean, econ. 20 c. Stefan Buzan Gerga 10 c. Nr. curent 80. Nr. colectei 239. Biserica gr. ort. rom. cu filiiile Zăvoi şi Ferdinandsberg 5 c. Ioan Popoviciu, preot Cireşa 2 c. Paun Moisescu, episcop 1 c. Apostol Florei, episcop Zavoi 50 f. Petru Vladulescu, Ferdinandsberg 1 c. Ioan Cerpac, Zavoi 26 f. Inantie Bunci 30 f. Iordan Olariu 10 f. Rusaliin Serbu 10 f. Antonie Bunri. 20 f. Mihai Olariu 20 f. Apostol Baneci, econ. 20 f. Iosim Sirbu, econ. 10 f. Polak Nedesf., econ. 50 f. Vasilie Avram, econ. 40 f. Nr. curent 80. Nr. colectei 239. Iordan Sirbu, econ. Zavoi 10 f. Atexandru Bolda 10 f. Mihai Olariu 20 f. Georilă Floare 10 f. Apostol Floare 20 f. Ioan Floare 20 f. Ioan Firendescu 10 f. Gligorie Baniso 10 f. Elisaveta Firendescu 60 f. George Firendescu 10 f. Calina Banciu 20 f. Petru Banciu 20 f. Ionaşi Banciu 20 f. Andreiu Perda 20 f. Nicolae Firendescu 20 f. George Buneiu 10 f. Simeon Buneiu 10 f. Calin Baran 40 f. Nicolae Sirbu 40 f. Ioan Buneiu 20 f. Ioan Podeu 20 f. Ioan Flecea 10 f. Iordan Radu, 20 f. Sagiu Banceu 20 f. Chiriac Flecea 10 f. Iconia Radu 10 f. Ion Sirbu 10 f. Constantin Georghescu 10 f. Pascalie Olariu 10 f. Nr. curent 80. Nr. colectei 245. Biserica gr. ort. rom. din Iaz 5 c. Marioara Popoviciu, preoteasă 1 c. Alexa Tigriş, primar 2 c. Nestor Popovici, inv. penz. 1 c. Elisaveta Popovici 1 c. Eugenia Zena Miklóssy reposat Iaz 1 c. Eftimie Radu, crâsnic 20 f. Ilie Lucaci, cantor 30 f. Manolia Gavrila 40 f. Nestor Lucaci 20 f. Nr. curent 80. Nr. colectei 245. Moise Tigriş, econ. Iaz 1 c. Toma Iosim, econ. 50 f. Ilie Iosim, econ. 20 f. Ilie Sirbu 20 f. Moise Buru, econ. 40 f. Nicolae Burilo, econ. 20 f. Toma Popoviciu, econ. 40 f. Stefan Tigriş, econ. 40 f. Marie Cucu, econ. 1 c. Iosim Mociocoi, econ. 40 f. Ana Lazai, econ. 20 f. Ana Bretean, econ. 20 f. Floare Stiopu, econ. 20 f. Iosif Sirbu, econ. 1 c. Nicolae Elric, econ. 60 f. Zamfir Tigriş, econ. 40 f. Nestor Marcu, econ. 20 f. Nasta Marcu, econ. 10 f. Elena Lăpaduş, econ. 20 f. Floarea Cimponeri, econ. 20 f. Petrie Jian, econ. 40 f. N. N. 10 f. Nr. curent 81. Nr. colectei 216. Biserica gr. ort. rom. din Pecenişca 5 c. Vasilie Popoviciu, preot 2 c. Dimitrie Ignea, ingr. la hotelul Terezia Băile-Herculane 2 c. Petru Miian B-Herculane 1 c. Achim Echesan B. Herculane 40 f. Biserica gr. ort. rom. B. Herculane 6 c. Parasca Anton hotelir Pecenişca 2 c. Iosif Ballea Băile-Herculane 1 c. Nădesf. Vasilie 40 f. Mihaica Stefan, învăţător Pecenişca 60 f. Grecu Mihael 60 f. Nestor Belba 60 f. Nr. curent 82. Nr. colectei 397. Biserica gr. ort. rom. din Coşoviţa 2 c. Carment Dobricea, econ. 20 f. Iosif Olariu, econ. 10 f. Ion Runcan, econ. 10 f. L. zar Runcan, 10 f. Ignat Zucu, econ. 20 f. Mitru Dobricean, econ. 10 f. Samson Holican Coşoviţa 10 f. Pavel Runcan, econ. 10 f. Ion Runcan, econ. 10 f. Simeon Holdean, econ. 20 f. Damaschin Holdean, 10 f. Ignat Holdean, econ. 20 f. Ion Dragos, econ. 20 f. Longin Holdean 20 f. TrandaŃir Dobricean 20 f. Biserica gr. ort. rom. din Homoşdia 2 c. Dela mai mulţi credincioşi din Homoşdia 1 c. 30 f. Nr. curent 83. Nr. colectei 447. Ophelia Dr. Hubián Cacova 10 c. Traian Linţia, inv. penz. 4 c. Iova Tamaş, econ. 1 c. Matei Dragu, econ. 1 c. Petru Argane, econ. 2 c. Ioan Lazar, econ. 2 c. Pavel Treicu, econ. 1 c. Martin Picioane 1 c. Iova Nedelcu 1 c. Petru Gerga 1 c. Vichentie Lisbane 1 c. Avram Cusma 1 c. George Truia, jude com 1 c. Martin Cismaş, econ. 1 c. Nr. curent 86. Nr. colectei 147. Oficiul parohial Macovişte :

Biserica gr. ort. rom. 10 c. Pavel Brinzei, paroh 3 c. Iosif Ocnariu, jude com. 20 f. Iosif Bufan, codrean 2 c. Ion Roman, econ. 20 f. Ion Mioc, econ. 20 f. Petru Lapadat, econ. 20 f. George Roman, econ. 10 f. Ion Ocnariu, econ. 20 f. Iacob Cuvrin, econ. 20 f. David Stingu, econ. 20 f. Vasiliu Dragan, econ. 20 f. Petru Sima, econ. 20 f. Persa Ivan, econ. 1 c. Iacob Rotariu, econ. 40 f.

(Urmează).

## Ştiri

**Proces pierdut.** Înalta Curie a pronunţat sentenţa definitivă în procesul bisericii române din Budapesta cu biserica grecească de acolo. Toate forurile jud. cătoreşti au respins cererea parohiei române de a să împărţi fondurile şi averile lăsate de Macedoromâni; iar acum Curia a confirmat respingerea îndatorând parohia română să plătească toate cheltuelile — ce să urcă la o sumă considerabilă.

**„Asociaţiunea“** intenţionează să aranjeze în cursul acestei veri conferenţe în mai multe centrale, aşa: Abrud, Beiuş, Bistriţa, Blaj, Brad, Braşov, Caransebeş, Cluj, Deva, Făgăraş, Gherla, Haţeg, Lugoj, Năsăud, Orade, Orăştie, Oraviţa, Sălişte, Sibiu şi Timişoara. Scopul conferenţelor este a trezi o viaţă culturală mai intensivă în pătura cărturărească. Aceste conferenţe, pelângă sprijinul membrilor din secţiunile literare, biroul nădăjduşte să le poată aranja în fiecare an.

**Succesul unui doctor român.** Dl. Dr. Toma Ionescu, profesor la facultatea de medicină din Bucureşti, a ţinut în Londra o conferenţă în care a demonstrat că pe pacient nu e lipsă a-l adormi cu cloroform în cazuri de operaţie, ci ajunge dacă i-să face injecţie de strihină cu stovaină în regiunea cervicală a şirei spinării.

**Femeie de 120 ani** trăeşte în comuna Răchita. Este văduva Ioana Stănilă, născută Duvlea.

**Ninsoare** să vesteşte în toate părţile nu numai în patrie ci şi în ţări străine.

**Prezenta de spirit.\*** Dessau, mareşal campestru al lui Frederic cel mare, avea obiceiul ca întorcând dela servicii să comotizeze acasă. El adevă se dezbrăca şi sta aşa la cuptor. Un oficer avea a-i face raport oficios şi cum îl vede aşa, devenind confuz, i-şi ia chipul jos, pentru mareşalul a încruntat aspru ochii. Oficerul venindu-şi în fire, pune chipul pe cap, trece pe dinnaintea lui şi începe a căuta prin chilii zicând tare: „A, nu-i bătrânul... nu pot afla pe bătrânul...“ Auzind acestea bătrânul şi el îşi vine în fire, iute alergă într-o chilie laterală, se îmbracă complet: bluză sabie etc. şi vine din nou la locul său. Acum îl găseşte oficerul şi-şi face raportul în toată forma. Mareşalul a iubit foarte pe acel oficer şi nici nu l-a mai primit în felul acela.

**Un popor fără legi.\*** Ecaterina II. a Rusiei a voit a da oarecare legi acomodate tuturor popoarelor ei şi aşa a comandat la sine câte o deputaţiune dela fiecare. Prezentrându-se şi Samoezii înaintea tronului, Ecaterina, prin talmaci, le spune scopul chemării, că adevă din dragoste părintească către Samoezi şi binele lor, pentru pacea şi fericirea supuşilor, voeşte a le da legi, ca să se pedepsască aspru toţi făcătorii de rele şi că pe dânsii de acela i-a chemat, ca să-şi spună doriinţa, ce legi ar fi mai bune pentru ei. Un bătrân venerabil se apleacă, sărută tronul şi se roagă, că împărăteasa să cruţe poporul lor de legi, pentru că dânsii, ca şi moşii lor, sânt fericiţi şi fără de legi şi cât ţine stăpa nu a scăpat nici un făcător de rele nepedepsit; dar dacă voeşte a le face o bunătare, apoi să dea cât mai de grabă legi vecinilor lor, adevă Muscalilor, pentru că ei fac foarte multe fără de legi şi fără a fi pedepsiţi cândva de cineva. Şi aşa Samoezii au rămas fără de legi.

\* Trimise de preotul N. Jurca din Cireş.

## Aviz!

Aducem la cunoștința p. t. public, cumcă „Calendarul Românului“ pe anul 1910 va eși de sub tipar pe la sfârșitul săptămânei viitoare.

Deci rugăm, ca cei ce l'au comandat deja, să binevoiască a fi încă câteva zile în așteptare, iară ceice încă nu l'au comandat, să binevoiască a ne trimite comanda imediat, ca așa după apariția Calendarului să putem efectui espedarea cu toată graba.

Cu stimă

**Administrațiunea**

Tipografiei și librăriei diecezane.

## Bibliografie

**Candela Nr. 11** are următorul cuprins: Epistola lui Iuda de Dr. V. Georghiu. Virtutea creștină de C. Morariu. O serie de cuvântări ocazionale de Roman Bărgăuan. Articole rutene. Scurte comunicări. Întrebări și cazuri pastorale. Cronică.

**Biblioteca pentru Toți „Descrierea Moldovei“** de Dimitrie Cantemir. „Biblioteca pentru toți“ a avut o inspirație fericită când s'a hotărât a da, într-o ediție nouă, admirabila scriere a lui Dimitrie Cantemir: *Descrierea Moldovei* sau *Descriptio Moldaviae*, cum sună titlul latinesc. Scrisă la 1716, cartea aceasta înfățișează o icoană fidelă a Moldovei pe timpurile acelea și dă detalii număroase atât în ceea ce privește geografia țării cât și cu privire la starea politică și socială de acum două veacuri. În românește *Descrierea Moldovei* a fost tradusă de însuși autorul ei la 1718. Acea traducere însă nu s'a mai păstrat. Cea mai veche ediție românească păstrată e cea săvârșită de Banul Vasile Vârnav și tipărită la mănăstirea Neamțului la 1825. În urmă au apărut și alte ediții, iar la 1875 Academia română dă la lumină o traducere făcută direct din latinește de Papiu Ilarian și Iosif Hodoș. D. Iosif Nădejde, sub a căruia îngrijire a apărut ediția din „Biblioteca pentru toți“, a preferat traducerea dela Neamț, care, deși e făcută după o traducere germană, e scrisă într-o prea frumoasă limbă românească. Versiunea Academiei e redată într-o limbă latinizată pocită și e imposibilă de citit. Odată cu interesantele date din trecutul neamului românesc, cititorul găsește deci în volumul acesta al „Bibliotecei pentru toți“ și un model de limbă românească dela începutul veacului XIX-lea. Pe cât de plăcută la citit pe atât de instructivă, scrierea aceasta poate interesa pe toată lumea, de aceea felicităm direcțiunea „Bibliotecei pentru toți“ pentru faptul că a tipărit-o. Împrejurarea că nu costă decât 30 bani, o recomandă atenției

d-lor profesori-secundari pentru a îndemna pe elevi să și-o procure. A se cere la *Librăria Leon Alcalay*, București. Catalogul complet al acestei Bibliotecii ce cuprinde peste 500 de numere.

## Concurs

Să scrie concurs, conform grațioasei ordinațiuni a Venerabilului Conzistoriu diecezan dtdo 6/19 Iulie Nr. 3370 Șc. ex 1909, pentru ocuparea postului *invățătoresc* de clasa II. din comuna **Cacova**, protopresbiteratul Oraviței, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele :

1. Salar fundamental 1000 cor.
2. Paușal de cuartir 200 cor.
3. Paușal de scripturistă 20 cor.
4. Paușal de conferință 40 cor.
5. Paușal de cantorat 40 cor.

Pentru prestațiunile făcute în altă comună, alesul invățător nu capătă nici o retribuțiune.

Concurenții, cari doresc a ocupa acest post, sânt poftiți a-și subșterne recursele lor instruate cu toate documentele conform statutului organic și a regulamentelor existente prin Prea Onoratul Oficiu protopresbiteral din Oravița adresate comitetului parohial din Cacova. Dela recurenți să cere să poarte cantoratul în și afară de biserică și pe lângă aceasta contabilitatea de cult și bisericească.

Concurenții sânt poftiți să se prezenteze în vre-o Duminică ori sărbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântarea bisericească.

3—3 [59]

**Ioan Oprean** m. p.  
președ. com. pbroh.

**Valeriu Dabiciu** m. p.  
notar com. paroh.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

În urmarea repaosării fostului preot George Popovici, devenind vacant postul de *preot* în parohia de clasa II în comuna noastră **Vlaicoveț**, să scrie concurs pentru ocuparea acestui post, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“ pe baza încuviințării Venerabilului Conzistoriu diecezan dtdo 13 Iunie 1909 Nr. 3677 ex 1909.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt :

1. Una sesiune parohială de 32 jugere pământ arător, după care alesul preot are a suporta toate sarcinile publice.
2. Un intravilan și estravilan (fără casă parohială). Deci alesul preot are a se îngriji de locuință.
3. Birul și venitul uzitat.

Reflectanții cu cualificațiune pentru parohie de clasa a II. au a-și subșterne recursele cu documentele prescrite adresate Comitetului parohial. Prea Onoratului Domn protopresbiter Traian Oprea în Vârșeț.

Recurenții au a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a Prea Onoratului Domn protopresbiter tractual însă niciddecum în ziua de alegere.

Vlaicoveț din ședința comitetului parohial ținută la 27 Septembrie 1909.

3—3 [60]

**Ioan Ureche**  
președ. com. par.

**Ioan Matusa**  
not. adhoc.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea*, protopresbiter

Pentru ocuparea postului de *capelan* în parohia de clasa I din comuna **Mărul**, protopresbiteratul Caransebeșului, să scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele :

1.  $\frac{1}{3}$  din sesiunea parohială în complex de 35 jug. 762 □ m.
  2.  $\frac{1}{3}$  din birul parohial dela circa 350 familii câte 1 cor. 12 bani de familie.
  3.  $\frac{1}{3}$  din stola uzuată dela boteze, cununii și înmormântări.
  4.  $\frac{1}{3}$  parte din venitele accidentale, cari fac 50 cor.
- Cu privire la cortel intrucât alegându-l capelan nu s'ar înțelege cu parohul a locui împreună, se va îngriji singur de cortel. Reflectanții vor avea a înainta petițiunile lor de concurs P. On. Oficiu protopresbiteral în Caransebeș, de unde vor primi și informațiuni det. iate.

2—3 [61]

**Comitetul parohial**

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Devenind postul de *învățător* vacant prin abdicarea învățătorului I. Mărgan, care abdicare s'au luat la cunoștință din partea Venerabilului Consistoriu diecezan prin decretul de sub Nr. 3959 Șc. ex 1909, să scrie de nou concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător la școala con esională gr. or. rom. din comuna **Săm-Ianăș**, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele :

1. Salar în bani gata 1000 cor.
2. Până ce să renovează cortelul numai 600 □ st. grădină.
3. Pentru conferințe și adunarea generală 20 cor.
4. Scripturistica învățătorescă 12 cor.
5. 2 st. □ adecă 8 □ m. lemne; pentru sala de învățământ.
6. Dela înmormântări conf. uzului din comună.

Învățătorul ales este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică și a instrua elevii în cântările bisericești; a purta agendele notariale în comitetul și sinodul parohial fără altă remunerațiune, a purta protocolul de zi a epitropiei parohiale și a face socoile biscolare pentru care va primi o remunerație de 40 cor. Preferiți vor fi aceia cari sânt în stare să instrueze și să conducă cor vocal bisericesc.

Recurenții au a-și subșterne recursesle Prea On. Oficiu protopresbiteral din Vârșeț fiind adresate comit. paroh. din Săm-Ianăș, apoi a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare, dar nu în ziua de alegere.

Săm-Ianăș, din ședința comit. par., ținută în 13 Sept. 1909.

**A. Popoviciu**  
not. comit. adhoc

**Nicolae Tîefăniantș**  
președinte com.

1--3 [62]

În conșelegere cu mine : *Traian Oprea* m. p. protopresbiter.

## „Minerva“

Compactor Vasile Damian

Caransebeș, în edificiul institutului  
teologic-pedagogic.

Primește spre efeptuire tot soiul de legături dela cea mai fină până la cea mai luxoasă; anume **Evangelii** simple și în lux, cartea donatorilor sf. biserici, protocoale, cărți de biblioteci, cutii etc., cu prețuri foarte moderate.

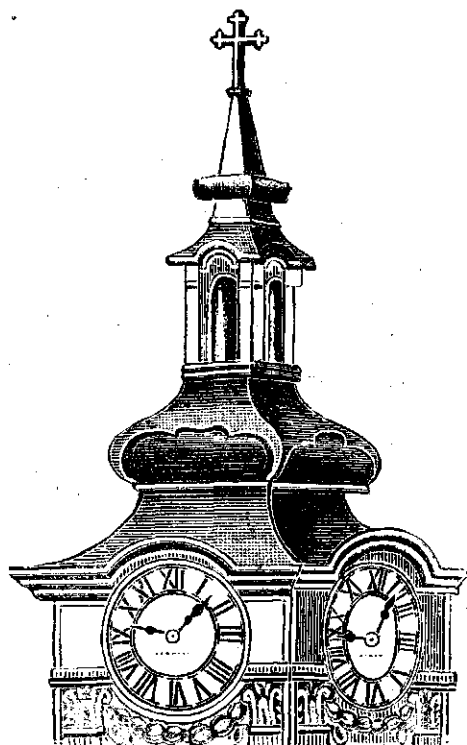
*Pentru biblioteci bisericești și poporale fac prețuri foarte reduse.*

Cu doosebită stimă

**Vasile Damian**

legător de cărți.

8--10 [3]



## OROLOAGE

pentru turnuri bisericești

în eșcutare solidă precum și reparatura acestora prevede sub garanție

## Friederic Grochowina

orologier și mehanic

în Caransebeș.

Casa institutului pedag.-teol. diecezan **Telephon 31**  
14--26 [1]